

(ABSTRACT)

It is beyond question that transgender individuals who apply for transitioning are in a serious psychological struggle, in addition to the legal and bureaucratic obligations with which they have to cope up in our society where the notions of sexual orientation and gender identity have not been adopted sufficiently with their definitions and distinctions yet. Although it is going to be explained in detail within the present study, the individuals who want to complete the transitioning process in question expose to a set of transactions which violate the fundamental human rights due to the legal and medical procedures enacted and imposed by the Civil Code No. 4721 Article 40 for transitioning. First of all, medical operation is required for the transitioning under the related legislation provision. In this regard, the applications to be made both in order to have the medical operation and to gain the legal recognition of the gender identity are regulated under the same article. Due to the aforementioned procedures, the violations will not be over with the fulfillment of the conditions for medical operation; moreover, the medical operation itself becomes a matter of another violation by the virtue of the fact that it is a forced physical intervention. This case gives rise to disrespect to the genuine existence of an individual based upon the restrictions to live freely gender identity and correspondingly gives rise to violation of the right of privacy because of the practices arising from the procedure aforementioned.

In the present study herein, firstly, a set of concepts are going to be defined in an attempt to shed light on the whole research and the framework of the transitioning process is going to be set. In the second place, the process which the regulation on transitioning within the Turkish Law had undergone until it took the present form is going to be described. Thereafter, an examination will be carried out both on the procedures to be followed before and after the medical operation pertain to the transitioning process within the scope of the present legislation and on the relationship between the norms of the human rights and the relevant procedures. Within this framework, it is aimed to make an evaluation as to how the procedures should be carried out in order to complete the transitioning process without causing any violation of rights by comparing the regulations extant in Turkish Law with the international ones.

ÖZET

Cinsel yönelim ile cinsiyet kimliği kavramlarının dahi tanımları ve farklılıkları ile tam olarak benimsenmediği toplumumuzda, cinsiyet geçiş sürecine başvuran transların, hukuki ve bürokratik zorunluluklarına ek olarak, psikolojik zeminde de bir mücadele içinde oldukları şüphesizdir. İnceleme içerisinde detaylıca açıklanacak olmakla beraber, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu madde 40 hükmü ile düzenlenen ve cinsiyet geçiş süreci için öngörülmüş olan hukuki ve tıbbi süreç transları, temel insan haklarını zedeleyici muamelelere maruz bırakılmaktadır. Öncelikle ilgili mevzuat hükmünde cinsiyet geçişi kapsamında tıbbi operasyon zorunlu tutulmuş, bu bağlamda tıbbi operasyonu geçirmek adına gerçekleştirilecek başvuru ile cinsiyet kimliğinin hukuken tanınması adına gerçekleştirilecek başvuru aynı hüküm içerisinde düzenlenmiştir. Anılan prosedür nedeniyle ihlaller cinsiyet geçiş süreci için öngörülen tıbbi operasyonun tamamlanması için gereken şartları yerine getirmekle sona ermemekte ve tıbbi operasyonun kendisi zorunlu bir fiziksel müdahale olması nedeniyle ayrı bir ihlalin konusuna dönüşmektedir. Bu durum, cinsiyet kimliğinin özgürce yaşanmasına yönelik sınırlandırmalar sebebiyle öncelikli olarak kişinin öz varlığına saygı duyulmamasına ve buna bağlı olarak gelişen pratikler doğrultusunda özel hayatın korunması hakkının ihlal edilmesine sebebiyet vermektedir.

İşbu çalışmada öncelikle, çalışmanın tamamına ışık tutması adına belirli kavramlara ilişkin açıklamalara yer verilerek cinsiyet geçiş sürecinin çerçevesi çizilecek, sonrasında Türk Hukukunda yer alan cinsiyet geçiş sürecine ilişkin hukuki düzenlemenin mevcut haline kadarki sürecine de yer verilerek, güncel mevzuat kapsamında cinsiyet geçiş sürecine ilişkin, operasyondan önceki ve sonraki süreçlere ve ilgili süreçlerin insan haklarına ait normlarla bağlantısına dair bir inceleme yapılacaktır. Anılan incelemenin içerisinde uluslararası uygulamalar ile karşılaştırma yapılarak, cinsiyet geçiş sürecinin herhangi bir hak ihlaline sebep olmadan meydana gelebilmesi için uygulamanın ne şekilde olması gerektiğine dair bir değerlendirme ortaya konulmaya çalışılacaktır.